

Motion

1978/79:737

av Ingrid Sundberg m. fl.

om översyn av korrespondensundervisningen, m. m.

För vuxna studerande finns numera mycket goda utbildningsmöjligheter. Förutom den kommunala vuxenutbildningen finns utbildning vid folkhögskolor, yrkesutbildning inom företag, arbetsmarknadsutbildning m. m. I det fria och frivilliga folkbildningsarbetet riktar sig studieförbundens omfattande verksamhet till vuxna. Vidare finns två statliga skolor för vuxna (SSV), vars verksamhet främst avser kompetensstudier. Slutligen finns numera kvar två enheter med korrespondensbaserad undervisning, nämligen den folkrörelseägda brevskolan och Hermods skola.

Den snabbt växande kommunala vuxenutbildningen har påverkat verksamheten såväl vid brevskolorna som vid de två statliga vuxenskolorna.

De två statliga skolornas arbete baseras i huvudsak på korrespondensstudier, men Norrköpingsskolans verksamhetsområde breddades genom beslut av 1967 års riksdag för att omfatta även ren brevundervisning, som nu torde utgöra huvuddelen av dess verksamhet. Relationen mellan dessa skolor och Hermods skola har vid flera tillfällen varit föremål för uppmärksamhet. Således ställde riksdagens revisorer i sin granskningspromemoria nr 3/1974 angående vuxenutbildningen frågan om det förelåg tillräckliga skäl att upprätthålla undervisning vid de båda statliga skolorna för vuxna i dåvarande former. När det gäller korrespondensundervisningen anfördes bl. a.

att denna undervisning redan nu i huvudsak är förlagd till Hermods korrespondensinstitut och till en mindre del till Brevskolan. — — — (De statliga) skolornas uppgifter är i dessa fall närmast av administrativ art. Det kan därför finnas skäl att undersöka om inte korrespondensverksamheten kunde organiseras på ett mera rationellt sätt bl. a. för att ge bredare grupper möjlighet att utnyttja den.

Brevskolorna sökte å sin sida på olika sätt möta förändringarna i efterfrågan, som f. ö. inte blev gynnsammare för dem av att den av Norrköpingsskolan förmedlade korrespondensundervisningen med brevskolornas material är kostnadsfri för de studerande.

Utvecklingen har nu kunnat iaktas ett tiotal år. Hermods breddade sin verksamhetsbas på förlagsområdet, som utredningskonsult m. m., men 1975 beslöt Hermods stiftelse att av ekonomiska skäl överlämna verksamheten i dess helhet till staten. Hermods skola, som även innefattar produktion, förläggning och distribution av distansundervisningsmaterial, är alltså numera reellt en statlig skola, även om den formellt ingår i Liber/Statsföretag.

Såväl vid Brevskolan med dess huvudinriktning på studiecirkelanknutna

studier ("brevcirkelmetoden") som vid Hermods skola med dess huvudinriktning på kompetensgivande kurser har under många decennier värdefulla erfarenheter vunnits och ett stort kunnande byggts upp i fråga om distansundervisning – i samverkan på senare år även med bl. a. Sveriges Radio och TRU.

Vid Hermods har alltsedan starten 1898 med de klassiska brev-svar-kurserna skett en omfattande produktion av läromedel i ständig växelverkan med erfarenheterna från undervisningen och fortlöpande kontakt med utvecklingen – även internationellt. För detta finns en som det synes väl fungerande modern produktionsapparat uppbyggd – exempelvis använder Hermods sedan flera år datatekniken inte bara i administrationen utan även i viss omfattning i undervisningsprocessen.

Sett ur de vuxenstuderandes synvinkel är det ett intresse att utbudet av studiemöjligheter är rikt men också överskådligt; det borde t. ex. inte bero på tillfälligheter vid anmälan om samma brevkurs blir kostnadsfri eller inte för den studerande. Även om samhällets nuvarande kommunala utbildningsutbud är stort och varierat, finns det och kommer det alltid att finnas människor som inte nås av det eller för vilka det av olika skäl – t. ex. geografiska, ekonomiska eller rent personliga – inte passar. Av samhälls-ekonomiska och andra skäl men inte minst med hänsyn till nyssnämnda kategori synes det angeläget att – med tillvaratagande av Hermods skolas erfarenhet och produktionskapacitet – i samverkan söka skapa en rationellt fungerande organisationsform för produktion, administration och uppföljning av korrespondensbaserade studiemöjligheter. Därmed skulle samhällets utbud av vuxenutbildning också te sig heltäckande för den enskilde medborgaren genom att samhället anlägger ett helhetsperspektiv på organisationen av utbildningen för vuxna.

I direktiven till kommittén om kommunal vuxenutbildning anförts inte särskilt behovet av att korrespondensutbildningen ses över. Vi finner detta vara en brist och anser att utredningen måste beakta också denna typ av studier. Det är också angeläget att nuvarande orättvisa angående kostnaderna för studierna upphör. Det kan inte vara riktigt att samma studier med samma material är kostnadsfria om den studerande studerar vid Norrköpingskolan, medan den studerande vid Hermods själv måste betala sina studier.

Med anledning av det anförda hemställs

att riksdagen av regeringen begär

1. tilläggsdirektiv till kommittén om kommunal vuxenutbildning så att också korrespondensstudiernas organisation och omfattning blir föremål för utredning,
2. förslag syftande till att likställa kostnaderna för samma studie-

kurser oberoende av om studierna sker vid statens skolor för vuxna eller vid Hermods skola.

Stockholm den 22 januari 1979

INGRID SUNDBERG (m)

ROLF CLARKSON (m)

BIRGITTA RYDLE (m)

PER-OLOF STRINDBERG (m)

YVONNE HEDVALL (m)

HANS NYHAGE (m)

